

UNIVERSITETET I OSLO

REFERAT FRA FORSKNINGSKOMITEEN 27. FEBRUAR 2023

Deltakere:

Åse Gornitzka (prorektor)
Per Morten Sandset (viserektor)
Jan Bjålie (MED)
Janne Reseland (OD)
Mathilde Skoie (HF)
Vibeke Blaker Strand (JUS)
Bjørn Jamtveit (MN)
Tore Nilssen (SV)
Erik Knain (UV)
Anne Hege Grung (TF)
Vebjørn Bakken (UiO:Energi og Miljø)
Ymkje Elisabeth Haverkamp (UiODoc)

Forfall:

Hugo de Boer (NHM)
Tore Rem (UiO:Demokrati)
Carl Henrik Gørbitz (UiO:Livsvitenskap)

Inviterte deltagere: Sak 07/23 Philip Lorentsen (spesialrådgiver Forskningsrådet), Sak 08/23 Mette Sollihagen Hauge (seniorrådgiver, FIADM), Sak 09/23 Mette Topnes (seniorrådgiver, FIADM)

Sekretariat:

Ingrid Sogner (avdelingsdirektør, FIADM)
Elisabeth Authen Sethre (seksjonsleder, FIADM)
Malena Bakkevold (seksjonsleder, FIADM)
Vibeke Alm for Åse-Marit Kristiansen (sekretær og referent, FIADM)

Sted: Møterom LINKEN, Georg Sverdrups Hus

Tid: 12.15-14.00

Sak 06/23 Løypemelding om store forskningspolitiske saker v/prorektor Åse Gornitzka

Åse Gornitzka orienterte om problemstillinger og prosesser hun er engasjert i på vegne av rektoratet. UiO påvirker og påvirkes av en rekke aktører nasjonalt og på europeisk nivå.

Pågående prosesser knyttet til *forskningsfinansiering* på nasjonalt nivå inkluderer bl.a. finansieringsmodellen for UH-sektor og den varslede gjennomgangen av forskningssystemet. På europeisk nivå er aktuelle tema: 3%-målet til ERA, rammeprogrammet for forskning og innovasjon og balanse i dette, betydningen av humsam, fremragende forskning, samt kort- og langsiktige perspektiver på «*impact*». På UiO vil rektoratet få på plass en oppdatert *senterpolitikk*.

På området *evaluering av forskning* er det en rekke prosesser, herunder: Reform av nasjonalt evalueringsregime (KD), endring av forskrift knyttet til ansettelse og opprykk (KD/NOKUT), oppfølging av NORCAM-rapporten (UHR¹), fagevaluering av med-nat-ing-fag (Forskningsrådet),

¹ [Vurdering av akademiske karrierer - Universitets- og høyskolerådet \(uhr.no\)](https://www.uhr.no)

UNIVERSITETET I OSLO

oppfølging av NORCAM-rapporten med reviderte regelverk (UiO, styrevedtak 7.2.2023) og *Agreement on Reform of Research Assessment/CoARA* (Europa).

Vedrørende *åpen publisering* pågår en del arbeid nasjonalt med bl.a. en gruppe som ser på framtidens publiseringssystem (KD, Forskningsrådet), et Forhandlingsråd (SIKT), forberedelse og oppfølging av forlagsavtalene (UiO) samt nasjonalt vitenarkiv.

Det har i den siste tiden vært økt fokus på *ansvarlig internasjonalisering* med bakgrunn i ny eksportkontrollforskrift og oppfølging av denne (instituttlederseminar 8.-9. mars (UiO)).

Per Morten Sandset orienterte om viktige saker innen *forskningsinfrastruktur*, herunder nytt nasjonalt veikart, finansieringsmodell for Sigma2, EOSC og European Health Data Space, samt innen *innovasjon* hvor det arbeides med utvikling av innovasjonssystemet nasjonalt og ved UiO, herunder UiOs Veksthus for verdiskapning og endringer i Forskningsrådets FORNY-program. I tillegg ble EU4Health – EUs fjerde helseprogram (forvaltes av Helsedirektoratet)² nevnt som kilde til aktuelle utlysninger for fakulteter som MED, MN, SV og OD.

Punkter fra diskusjonen:

- Det ble stilt spørsmål om hva senterpolitikken skal være og hvordan denne skal kunne favne alle typer sentre ved UiO. UiO har politikk for eksternfinansierte sentre, men trenger en tydeligere policy for alle typer sentre utover SFF/SFI/FME.
- Prosess og tidsplan for den nasjonale prosessen om finansieringsmodellen ble etterspurt. Utfallet vil ha klare budsjettimplikasjoner. Det er en del elementer som ikke er på plass per nå, som f.eks. rapportering, indikatoren og finansiering av EVU. FIADM og VØS kommer tilbake til Forskningskomiteen med en sak om dette.
- Alternative finansieringskilder til Forskningsrådet og synliggjøring av disse er viktig for rektoratet.

Sak 07/23 Hvordan bør UiO jobbe med regjeringens nasjonale samfunnsoppdrag «Inkludere flere unge i utdanning, arbeids- og samfunnsliv» og «Bærekraftig fôr»

Universitetet bør forberede seg på de to samfunnsoppdragene som Regjeringen lanserte i LTP^{3,4}, og samtidig komme i posisjon til å påvirke den planleggingsfasen som oppdragene er i nå.

Spesialrådgiver Philip Lorentzen fra Forskningsrådet orienterte om samfunnsoppdrag/missions og forskningsdekan ved SV Tore Nilssen presenterte planene for arbeidet ved UiO.

På initiativ fra SV, HF og UV og i enighet med rektoratet vil UiO starte opp én skrivegruppe for hvert oppdrag. Forskningskomiteen ble presentert for det planlagte arbeidet og ble invitert til å melde inn kandidater. Det planlegges å skrive ett notat per samfunnsoppdrag (a la posisjonsnotatene UiO utarbeidet i 2021 ifm. planlegging av LTP) med tentativ frist mai. Designet er å kartlegge prosesser og beslutningstagere, drøfte mulige innspill, inneha elementer som formidling og samskaping, påvirkning, samt avklare hvordan saken skal følges opp/behandles.

² [EU4Health - Helsedirektoratet](#)

³ [Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning 2023 – 2032 - regjeringen.no](#)

⁴ Involverte departementer i de to samfunnsoppdragene: *Bærekraftig fôr* - KD, Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet og *Inkludere flere barn og unge i utdanning, arbeids- og samfunnsliv* - KD, HOD, NFD, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet (eg. også aktuelt for Justisdepartementet)

UNIVERSITETET I OSLO

Punkter fra diskusjonen:

- Forslaget og fremgangsmåte fikk positiv respons. Viktig å finne ut hvordan UiO kan bidra og engasjere seg i samfunnsoppdragene så vel i utformingen av hvordan oppdraget skal løses i Norge som i selve gjennomføringen. UiOs fortrinn i et samfunnsoppdrag er å være fremste eksponent for grunnleggende forskning.
- Norge deltar i EU-mission-et innen kreftforskning med «*Cancer mission hub Norway*», som virker velfungerende og kan være aktuelt å se på for inspirasjon.
- Det ble stilt spørsmål om temaet sirkulærøkonomi ble et samfunnsoppdrag i LTP da det i en periode lå inne som et forslag, men det ligger ikke inne i vedtatt LTP.
- Det kan bli avsatt midler til samfunnsdragene fra flere departementer. Av den grunn er det viktig at UiO deltar i design- og idéfasen her, og det blir også viktig å følge med på Forskningsrådets porteføljestyres diskusjoner om samfunnsoppdragene. I tillegg er det viktig å være observant på om det kan være fare for at midler til oppdragene flyttes fra forskning/grunnleggende forskning til samfunnsoppdragene.

Sak 08/23 God forskningsetikk på UiO: Nye nettsider og retningslinjer

Mette Sollihagen Hauge orienterte om status for UiOs arbeid med å sikre god forskningsetikk, og nylig bl.a. som oppfølging av Riksrevisjonens krav. Det har blitt utarbeidet nye nettsider, hvor det fremgår hvem som er ansvarlig, og hvor det orienteres om Forskningsetikkloven, Retningslinjer for god forskningsetikk, Standard for god forskningsintegritet ved UiO, UiOs verktøy for å ivareta god forskningsskikk samt UiOs redelighetsutvalg (Forskningsetisk utvalg og Felles redelighetsutvalg) og ombud: [Forskningsetikk - Universitetet i Oslo \(uio.no\)](https://www.uio.no/forskningsetikk). Det er også nye engelske nettsider: [Research ethics at UiO - For employees - University of Oslo](https://www.uio.no/researchethics).

Punkter fra diskusjonen:

- Forskningsetikk ligger i faglig linje og administrasjon betraktes som støttefunksjon.
- Det er Redelighetsutvalg som kan uttale seg. Dekanene skal legge til rette for at brudd skal meldes og behandles og ikke selv uttale seg.
- Saker må etter offentlighetsloven gjøres offentlig etter en viss tid.
- Dette er et aktuelt tema for komiteen å komme tilbake til med jevne mellomrom, f.eks. som del av Forskningskomiteens Forum for forskningsetikk.

Korte informasjonssaker:

Sak 09/23 UiOs innspill til EU-kommisjonens åpne høring v/prorektor Åse Gornitzka

UiO har spilt inn til kommisjonens åpne høring om erfaringer, synspunkt og innspill til EUs rammeprogrammer for forskning og innovasjon. Høringen etterspurte faktabasert informasjon knyttet til aktiv deltagelse i nåværende og tidligere rammeprogram, primært knyttet til Pilar II, samt innspill til Strategisk plan for Horisont Europa 2025-2027. Det har vært en bred involverende prosess ved UiO, innspillet er basert på UiOs strategiske dokumenter, GUILDs respons til samme høring samt UiOs deltagere i de nasjonale referansegruppene, og har blitt behandlet i rektoratet før fristen 23. februar. Mette Topnes orienterte om UiOs innspill.

UNIVERSITETET I OSLO

Sak 10/23 Nordområdeutvalgets årsrapport 2022 v/Brit Lisa Skjelkvåle

I henhold til avtale med universitetsledelsen i 2020/21 skal det rapporteres om nordområdearbeidet til Forskningskomiteen årlig. Leder for Nordområdeutvalget Brit Lisa Skjelkvåle orienterte om utvalgets viktigste aktiviteter og saker innenfor nordområdefeltet i hht. vedlagte rapport.

Skriftlige informasjonssaker:

Sak 11/23 Panoramaseminaret 2023 ved UiO

Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-Dir) har bedt UiO være vertskap for det nasjonale Panoramaseminaret 2023, det andre i rekken, og UiOs ledelse har takket ja. Seminaret vil finne sted i Aulaen fra lunsj 12. september til ettermiddagen 13. september.

Sak 12/23 Tilsyn med UiOs kvalitetsarbeid – sakkyndig rapport og veien videre

Som kjent fører NOKUT tilsyn med UiOs systematiske kvalitetsarbeid H22/V23, jf. tidligere saker i komiteen. For UiO besto prosessen høsten 2022 av to hoved-etapper: innsending av dokumentasjon i september, oktober og desember og institusjonsbesøk 29. november - 1. desember. V23 består prosessen av komiteens utarbeidelse av en sakkyndig rapport og behandling av denne. UiO får den sakkyndige innstillingen oversendt mandag 27. februar og vi vil da få fire uker til å gi en offentlig uttalelse. Etter planen skal saken opp i NOKUTs styre til endelig vedtak 20. april.

Forskningskomiteen vil få innstillingen når UiO mottar den, men detaljene i hvordan vi går frem for å utarbeide UiOs uttalelse må komme når vi har fått innstillingen og kjenner innholdet i den. Studieavdelingen vil i samarbeid med universitetsledelsen utarbeide en plan for oppfølging av rapporten og dens anbefalinger, og Utdanningskomiteen og Forskningskomiteen vil antakelig være sentrale i oppfølgingen.

Møtedatoer vår 2023

Møtene er planlagt på datoene som er satt opp under. Møtene legges til 10. etg. på Lucy Smiths Hus:

- Mandag 27. mars 12.15 - 14.00
- Mandag 24. april 12.15 - 14.00
- Mandag 15. mai 12.15 - 14.00 NB, endret tidspunkt
- Mandag 19. juni 12.15 - 14.00